

De Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
27 juni 2024

Onze referentie
5503130

nota

WODC-onderzoek: 'Verslag kennistafels beoordelen en monitoren van de psychische gesteldheid van particuliere wapenbezitters'

1. Aanleiding

In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) heeft het Verwey-Jonker Instituut verkend hoe de psychische gesteldheid van vergunninghouders of -aanvragers onder de Wet wapens en munitie, kan worden beoordeeld en gemonitord, met als doel de risico's die per definitie voortvloeien uit vuurwapenbezit door burgers, zoveel mogelijk proberen te beperken.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met het verzenden van het 'Verslag kennistafels beoordelen en monitoren van de psychische gesteldheid van particuliere wapenbezitters' aan de Tweede Kamer. Het is aan het nieuwe kabinet om vervolgstappen te bepalen en de Kamer daar over te informeren.

3. Kernpunten

Het bezit en gebruik van vuurwapens (en andere wapens) is op grond van de Wet wapens en munitie voor iedereen verboden. Bij uitzondering kan een vergunning voor het bezit en gebruik van werkende, moderne vuurwapens¹ (incl. munitie) worden verleend aan burgers die daar een redelijk belang voor kunnen aantonen (waaronder wapenhandel, schietsport, jacht, verzamel- en beroepsdoeleinden). De korpschef toetst bij vergunningverlening of aan een aantal voorwaarden is voldaan. In dit kader is de psychische gesteldheid van de aanvrager van belang. Het Verwey-Jonker Instituut heeft door middel van kennistafels met experts verkend hoe de psychische gesteldheid van vergunningaanvragers en vergunninghouders in een ideale situatie optimaal zou kunnen worden beoordeeld en gemonitord. Uit de kennistafels volgt onder meer dat experts menen dat de beoordeling in ieder geval een gesprek met twee externe beoordelaars moet omvatten. Voordat een nieuwe beoordelingssystematiek kan worden ontwikkeld, dient het nieuwe kabinet een standpunt in te nemen over een aantal hieraan ten grondslag liggende maatschappelijke vraagstukken, zoals de mate waarin de samenleving risico's als gevolg van legaal wapenbezit aanvaardbaar acht.

¹ Bezit van onklaar gemaakte vuurwapens (niet werkend) en oude vuurwapens (vóór 1870 en bepaalde vuurwapens uit periode 1870-1945) is vrijgesteld van de vergunningplicht, die anders geldt voor vuurwapens. Het in het openbaar dragen van deze wapens is wel verboden.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

De psychische gesteldheid werd eerder met behulp van de e-screener (een computergestuurde, psychologische test die wetenschappelijk is ontwikkeld) getoetst. In juli 2022 is de toepassing van de e-screener opgeschort, na een kort geding tegen de Staat, waarbij in een deskundigenonderzoek fundamentele kritiek werd geuit op onder meer de toepassing van de e-screener.²

4.2. Krachtenveld

Hoewel de korpschef is belast met de vergunningverlening, heeft de politie aangegeven dat het beoordelen van de psychische gesteldheid van personen niet past bij de expertise en taken van de politie en dat deze beoordeling daarom niet bij de korpschef zou moeten zijn belegd. Verder heeft de Nationale Politie sinds de invoering van de e-screener op 1 oktober 2019 te maken gehad met uitvoeringsproblemen.

Vanuit belanghebbende partijen en particuliere aanvragers was er veel kritiek op de e-screener. Als toepassing van de e-screener tot een afwijzing van een vergunning leidde, startten aanvragers met regelmaat een gerechtelijke procedure tegen de korpschef, minister van Justitie en Veiligheid en/of de Staat. Onder meer omdat de toepassing van de e-screener voor hen niet inzichtelijk was en/of omdat de korpschef zich onterecht uitsluitend op de uitslag van de e-screener baseerde bij zijn besluit over vergunningverlening. Hierbij werden aanvragers regelmatig door de rechter in het gelijk gesteld.

De Commissie Wet wapens en munitie heeft geadviseerd om de opgeschorte e-screener definitief niet meer toe te passen. Als alternatief adviseerde de Commissie om in aanvulling op onderstaande maatregelen een meldplicht voor besturen van verenigingen te introduceren. In uw beleidsreactie op het rapport heeft u aangegeven dit advies van de Commissie niet over te nemen, maar dat naar uw oordeel een onafhankelijke en professionele periodieke beoordeling van de psychische gesteldheid een uitgangspunt is om in aanmerking te komen, en te blijven, van een wapenvergunning.³

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
27 juni 2024

Onze referentie
5503130

² Kamerstukken II 2021/22, 33033, nr. 33.

³ Kamerstukken II 2022/23, 33033, nr. 37.